

Pedagogisch beleidsplan

Versie Februari 2018

Organisatie: Joop Gilliamse crèche

Locatie: Joop Gilliamse / Prins Hendrikkade 165^E / 1011TB Amsterdam / 020-6383825

Doel van het beleidsplan: Handleiding en naslagwerk voor directie en medewerkers om kwalitatief hoogwaardig en verantwoorde kinderopvang te blijven bieden aan de deelnemende kinderen. Dit plan is openbaar en ligt altijd ter inzage voor ouders.

Inleiding

Binnen de ouderparticipatiecrèche wordt een sfeer gecreëerd waarin kinderen zich prettig en veilig voelen, vertrouwen hebben in eigen kunnen, voor zichzelf opkomen, respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen, zelfstandig en sociaal vaardig zijn en de creativiteit ontwikkelen. Dit alles in een huiselijke vertrouwde omgeving. Ruimte voor de individuele ontwikkeling en behoefte van kinderen staat centraal in het pedagogisch handelen. De crèche werkt met een verticale groepsindeling. De ouders zorgen voor de kinderen, zij zijn de groepsleiders. Elke ouder neemt zijn eigen talenten en kwaliteiten mee. Wederzijds vertrouwen, openheid en respect naar de kinderen en elkaar toe zijn heel belangrijk. De crèche biedt plaats aan 8 kinderen, variërend in leeftijd vanaf het moment dat ze in staat zijn zelfstandig te lopen tot 4 jaar oud. De opvang wordt geheel gedaan door de ouders/verzorgers van de kinderen. Er zijn dus geen groepsleiders. Wij zijn een ouderparticipatiecrèche. Alle ouders moeten actief betrokken zijn bij de crèche. De dagelijkse zorg en begeleiding doen we helemaal zelf. Daartoe beschikken alle ouders over een kinder-EHBO diploma en een VOG-verklaring. Na afloop van iedere dag wordt de creche door de sta-ouders schoongemaakt. Eens per week komt een schoonmaker voor een grondige schoonmaak.

Er wordt regelmatig (eens per 6 weken) vergaderd. De bespreking van de ontwikkeling van de kinderen en het vertellen van belangrijke achtergrondinformatie en eigenaardigheden van de kinderen is een vast onderdeel. De visie op het beleid wordt gezamenlijk bepaald en we evalueren of beleid en praktijk overeen komen. Aparte vergaderingen zijn gehouden over de **meldcode kindermishandeling**. Hier zijn de volgende stappen aan verbonden:

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

Stap 2: Overleggen met een collega en indien nodig een deskundige op het gebied van letselduiding.

Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n).

Stap 4: Conclusie trekken en communiceren met betrokkenen.

Stap 5: Veilig Thuis raadplegen: het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.

Pedagogisch hoofddoel

Kinderen moeten gestimuleerd worden om zich zo goed en breed mogelijk te ontwikkelen tot volwaardige mensen. Een kind moet de kans en tijd krijgen voor zijn persoonlijke ontwikkeling, maar ook goed leren omgaan met andere kinderen in de groep en de volwassenen. Daarvoor heeft een kind in de eerste plaats een rustige vertrouwde omgeving nodig waarin hij zich veilig voelt. We benaderen de kinderen positief. We trachten een manier te vinden waarin we de behoeften van onze kinderen kunnen respecteren. Ook staan wij kinderen de vrijheid toe om hun eigen uitdagingen te creëren en meester te worden. Beslissingen nemen is een belangrijke vaardigheid op elke leeftijd. Als we onze kinderen de mogelijkheid geven echte keuzes te maken over wat ze doen en wat er met hen gebeurt, helpen we hen groeien in eigenwaarde en zelfvertrouwen. Natuurlijk is het belangrijk

grenzen te stellen. Als we tegelijkertijd binnen deze grenzen keuzes aanbieden waar dat kan, geeft dat zelf hele jonge kinderen het gevoel dat ze enige zeggenschap hebben. Zelfvertrouwen stimuleren we ook door een zo goed mogelijke creatieve ontwikkeling van de kinderen (muziek, dans, schilderen, knutselen).

Emotionele stabiele omgeving

De huiselijke sfeer die de crèche uitademt, creëert een vertrouwde omgeving voor de kinderen. Al het meubilair is afgestemd op de belevingswereld van de kinderen. Er is vrijwel geen meubilair voor volwassenen aanwezig. De zeer ruime tuin biedt een fantastische mogelijkheid voor kinderen om contact te houden met de natuur. We onderhouden een compostbak en planten een moestuin in de lente. Er is genoeg ruimte om te spelen op de beschikbare toestellen en tussen de planten en de bomen. Wij hechten veel waarde aan buitenspelen.

Natuurlijk is er een wenperiode om er voor te zorgen dat de nieuwe kinderen opgenomen worden in de groep. De kinderen raken al snel vertrouwd met alle ouders. Ze zien de begeleidende ouders niet alleen op de dag dat ze staan, maar ook als ze hun eigen kind komen brengen en halen. Elke ochtend drinken de ouders samen koffie, lezen boekjes voor, of praten met elkaar maar ook met de kinderen. Op het fotobord zijn alle gezichten van de ouders te zien. Aan het begin van de dag wordt besproken welke ouders de betreffende dag zullen begeleiden. Verder zorgen we voor rust door een vast dagritme en met vaste rituelen. We vertellen bijvoorbeeld 's morgens aan de kinderen wat we die dag gaan doen, hoewel we flexibel genoeg zijn om van dat plan af te wijken als de situatie dat vereist (bijvoorbeeld bij slecht weer)

Sociale ontwikkeling

Als vanzelf ontstaan er door de hele dag leermomenten. Die worden aangegrepen. Er zijn door de dag gezamenlijke activiteiten, soms als er geknutseld of gedanst wordt, maar in ieder geval tijdens de maaltijden. Samen eten is erg belangrijk. Zo komen we 3 keer per dag samen om te eten waarbij ook een warme maaltijd hoort, bereid door een van de ouders. Dat zijn de momenten dat we de sociale vaardigheden kunnen stimuleren door iedereen bij de activiteiten te betrekken door te zingen en te praten. Dan worden er ook belangrijke thema's besproken zoals verjaardagen, Sinterklaas, nieuwe kinderen of kinderen die binnenkort naar school gaan. Hierbij vinden we het belangrijk dat alle kindjes minstens een keer aan het woord komen en dat de rest een luisterend oor biedt.

We bezoeken speeltuinen in de omgeving, NEMO en de OBA, gaan naar de Hortus of Artis die op loopafstand liggen. We vinden het belangrijk voor de vorming van de (stads)kinderen dat ze in contact komen met natuur. Ook werkt het goed voor de groep als ze samen een nieuwe omgeving leren verkennen en veroveren. Vriendschappen worden gestimuleerd. Als er vijandigheid tussen kinderen dreigt te ontstaan, grijpen we in door te praten.

Kinderen worden ook gestimuleerd om mee te helpen bij de dagelijkse klusjes, zoals tafel dekken, de vaatwasmachine in en uitruimen fruit schoonmaken en in de tuin helpen. Ze leren taken verdelen, samenwerken en ze vinden het ook leuk.

Individuele ontwikkeling

Motorische en cognitieve ontwikkeling worden op vele verschillende manieren geprikkeld. De ruimtes zijn zo ingericht dat kinderen zelfstandig het (meeste) speelgoed kunnen pakken. De ruimte en het speelgoed in de crèche zijn de afgelopen 30 jaar door ouders gevormd, wat heeft bijgedragen aan een gevoel van gedeelde crechefamilie geschiedenis. Er is een ruime sortering speelgoed, heel verschillend van aard en moeilijkheidsgraad. (Onder ander een treinbaan, duplo, auto's, knuffels, gevarieerd aanbod aan poppen keukenspulletjes, verkleedkieren, puzzels en veel voorleesboeken). Wij hebben als ouders de taak zorgvuldig om te gaan met het speelgoed omdat op die manier je aan de kinderen laat zien dat het belangrijk is zorg te dragen voor spullen. De begeleidende ouders bieden vaak speelgoed aan die de kinderen stimuleert om grenzen te verleggen. Er wordt erg veel voorgelezen. ouders doen een bewuste poging om de bibliotheek op een verantwoorde manier te cureren; onze waarden van gendergelijkheid en diversiteit te versterken.

Het klimkasteel in de grote speelruimte nodigt uit tot het vertonen van gymnastische kunstjes die meteen nageaapt worden. Op de kussens kunnen ze springen of koprol oefenen. Het samen spelen wordt zeker gestimuleerd, maar kinderen die zich terug willen trekken mogen dat, en ze kunnen in de praktijk dan ook altijd een rustig plekje vinden. Uiteraard zijn de ouders op zo'n moment alert op veiligheid. Een kind mag zich niet onttrekken aan ouderlijk toezicht. Voor het uitleven van individuele fantasieën is er een ruime hoeveelheid verkleedkleding aanwezig die de hele beschikbaar is. De kinderen kunnen vaak zelf kiezen met wie en met wat ze willen spelen, maar ze worden daarin natuurlijk waar nodig door de ouders gestuurd en aangemoedigd.

We doen regelmatig aan hands-on activiteiten zoals schilderen, knutselen, spelen met deeg en snacks bakken in de middag. We hebben ook een grote doos met veel muziekinstrumenten en ouders met vaardigheden in kunst en muziek worden aangemoedigd om de crèche te bezoeken voor speciale muziek- en kunsttraktaties.

Kinderen kunnen over van alles vragen stellen. De ouders proberen door middel van dialoog de achtergrond van de vraag te achterhalen om een zo volledig mogelijk antwoord te geven. Door de gunstige ouder-kind-ratio (1 op 4 als alle kinderen er zijn) is daar voldoende tijd voor. Als de kinderen rond de tafel zitten vertellen ze wat ze bezighoudt. Iedereen wordt gestimuleerd om mee te doen.

De grote tuin biedt waardevolle kansen voor de ontwikkeling van de jeugd. Onze tuin bevat een glijbaan, schommel en grote zandbak, naast een grote verscheidenheid aan fietsen en

ander buitenspeelgoed. Maar afgezien van het spelen van items, worden de kinderen ook aangemoedigd om te helpen met tuinieren - het planten van groenten, bewateren en wieden van planten, het opruimen van dode bladeren in de herfst. We moedigen onze kinderen aan om hun handen vuil te maken in onze veilige buitenruimte, ongeacht het weer.

En buiten spelen gaat over meer dan individueel spelen, het gaat ook over het aanscherpen van sociale vaardigheden. Een kind dat op haar fiets racet, oefent haar grove motoriek. Maar tegelijkertijd kijkt ze naar haar vrienden, rijden ze ook met haar? Moet ze wachten? Als haar fiets dreigt te botsen met een ander kind, heeft ze haar sociale vaardigheden nodig om te onderhandelen: wie krijgt voorrang, wie moet het pad verlaten om de ander door te laten gaan? Vanwege haar persoonlijke vaardigheden - zelfvertrouwen - geeft ze niet meteen toe. Maar haar morele competenties brengen haar ertoe om voorrang te geven. Ze kijkt af, zodat het andere kind kan fietsen.

Vierogenprincipe

De hele crèche bestaat uit acht kinderen en hun ouders. Daarom is selectie van nieuwe kinderen en nieuwe ouders belangrijk. Gekeken wordt naar groepsopbouw en onderschrijving van het pedagogisch plan. Daar hoort een open werkklimaat bij. Ouders kunnen elkaar op gedragingen aanspreken, en zijn zelf ook op hun gedrag aanspreekbaar.

In 2010 is bij een kinderdagverblijf in Amsterdam een groot zedendelict gepleegd. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de Commissie Gunning de opdracht gegeven onderzoek te doen en te komen met aanbevelingen. De Branchevereniging kinderopvang en Boink (Belangenvereniging van ouders in de Kinderopvang) hebben een groot aantal aanbevelingen van Gunning overgenomen en verwerkt in een herzien Convenant Kinderopvang. Dit herziene Convenant is inmiddels door het ministerie van SWZ verwerkt in wetgeving. Het onderdeel 'vier ogen principe' treedt in werking per 1 juli 2013 en kan vanaf dat moment ook door de GGD-en geïnspecteerd worden. Deze notitie geeft inzage in de uitwerking van het vier ogen principe op kinderdagverblijven door Het Marsepeintje. Wat wordt bedoeld met vier ogen principe De definitie zoals opgenomen in de wetgeving:

De Joop Gilliamse creche is zodanig georganiseerd dat de sta-ouder de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Dit betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren op het kinderdagverblijf. Dat betekent dat met vier ogen, ook vier oren kunnen worden bedoeld. Richtlijnen voor de uitvoering: De uitvoering van het vier ogen principe is pedagogisch verantwoord.

De JG Creche is vier dagen per week geopend, op woensdag zijn we dicht. Per dag staan er twee ouders. De crèche wordt altijd geopend om 9.00 door de eerste ouder met zijn/haar kind. De andere ouder arriveert iets later (uiterlijk 9.30) en brengt boodschappen voor de lunch en fruit mee. De andere ouders met kinderen arriveren tussen 9.00 en 9.30 en blijven koffiedrinken/kletsen/voorlezen. Totdat de tweede verantwoordelijke ouder van de dag er is, blijft altijd een ouder aanwezig om mede toezicht te houden en zorg te bieden. Zo komt het dus nooit voor dat er slechts een ouder aanwezig is met andere dan zijn/haar eigen kind(eren).

Kinderen mogen zelf naar de wc gaan. Uiteraard krijgen kinderen hulp als ze dat willen. De kinderen die 's middags slapen worden na de warme biologische en vegetarische lunch naar bed gebracht. Er is een aparte slaapkamer, waar de kinderen rustig kunnen slapen. De kinderen worden door een ouder verschoond en naar bed gebracht, de andere ouder kan te allen tijde meekijken en binnenlopen. Zo is het vierogenprincipe gewaarborgd.

Bij absentie van een sta-ouder op zijn of haar sta-dag, wordt er vervanging gezocht binnen het aanbod van sta-ouders. Dit kan in nader overleg op een ander tijdstip gecompenseerd worden.

Normen en waarden

Kinderen komen hier meestal voor het eerst van hun leven in een groep en zien dan dat er nog andere normen, waarden en visies op het leven zijn dan die van hun eigen ouders/verzorgers. Kinderen leren spelenderwijs wennen aan regels en grenzen. Wij vinden het belangrijk dat ze leren naar elkaar te luisteren, elkaar te helpen, rekening met elkaar te houden maar ook om voor zichzelf op te komen in een groep. Door contact met verschillende ouders is er verschil in interactie, maar er zijn normen en waarden die door iedereen op de creche onderkend worden. Bovendien zijn de huisregels helder en duidelijk uit te leggen aan de kinderen. (Bijvoorbeeld geen snoep, geen suiker). We stimuleren graag positief gedrag. Bij onenigheid tussen de kinderen wordt gestimuleerd dat de kinderen dit eerst zelf proberen op te lossen voordat de ouder ingrijpt. Natuurlijk houdt hij/zij in de gaten of haar hulp hierbij geboden is. De betreffende ouder kent alle kinderen en weet wie ze hierin moet stimuleren of juist af moet remmen. Wanneer kinderen er zelf niet uit komen bemiddelt de verzorgend ouder tussen de kinderen en laat op deze manier concreet zien hoe ze een dergelijke situatie in het vervolg zouden kunnen oplossen. Bij agressief gedrag wordt direct aandacht gegeven aan het slachtoffer. Hierbij zegt de ouder duidelijk 'nee!' tegen het kind dat agressief gedrag vertoont. Meteen wordt uitgelegd aan beide kinderen dat dit gedrag niet juist is, niet getolereerd wordt en dat het pijn veroorzaakt. Als het agressieve gedrag zich blijft herhalen, wordt er tevens naar onderliggende oorzaken gekeken. Zijn er veranderingen in het gezin bijvoorbeeld? Dit wordt besproken tijdens de eerstvolgende vergadering. Door duiding kan er begrip ontstaan en geanticipeerd worden vanuit respect voor het kind en zijn of haar beleving.

We gebruiken deze situaties om aan empathie te werken. We betrekken het agressieve kind in gesprek en stellen vragen die hen ertoe brengen de impact van hun gedrag te begrijpen.

We stellen vragen als " <naam van kind> is aan het huilen. Denk je dat <hij / zij> verdrietig is? Denk je dat <hij / zij> pijn heeft? Denk je dat <hij / zij> gekwetst was toen je <hem / haar> raakte? "We stimuleren de kinderen om de consequenties van hun gedrag begrijpen. Knuffelen en goedmaken wordt niet opgelegd, maar wel aangemoedigd.

Soms is het beter om het kind helemaal uit de situatie te halen en naar een plek te gaan waar het rustig is. Het kind kan dan even afstand nemen en tot bedaren komen. Ook hierbij geldt, dat het belangrijk is dat je vlakbij het kind blijft. Het belang hiervan is dat het kind niet blootgesteld wordt aan onnodig veel prikkels, die het negatieve gedrag voeden. Dit geeft de ouder en kind de gelegenheid om de situatie te benoemen.

De verzorgende ouder kent alle kinderen en schat per situatie zelf in bij wie hij/zij wat moet ondernemen. De ouder heeft te allen tijde de verantwoordelijkheid om er op toe te zien, dat het kind begrijpt wat er duidelijk wordt gemaakt. Zowel dat wat niet mag, als waarom dat niet mag (is het gevaarlijk/vies/pijnlijk voor anderen/ etc.) en hoe het kind zich wel kan of dient te gedragen.

Gedurende de dag houden de beide verzorgende ouders regelmatig ruggenspraak over eventueel voorgekomen situaties als hierboven omschreven.

We willen op deze wijze een prettige en veilige omgeving voor alle kinderen creëren.

Opbouw van de groep

De groep bestaat uit 8 kinderen en er staan altijd twee ouders. De leeftijdsopbouw van de groep is variabel. Kinderen zijn welkom vanaf het moment dat ze kunnen lopen en ze verlaten de crèche als ze 4 jaar worden. Er wordt gestreefd naar een gelijk aantal jongens en meisjes.

Door de verschillen in leeftijden ontstaan er situaties waar de oudere kinderen de jongere kinderen kunnen helpen. De jongere kinderen leren zo veel dingen van de oudere kinderen, de oudere kinderen leren zorgen en verantwoordelijkheid nemen. We stimuleren dit waar mogelijk, bijvoorbeeld bij het aankleden om naar buiten te gaan.

Zodra er een kind op een dag niet aanwezig is op de groep, is het toegestaan voor een van de ouders om een broertje of zusje mee te nemen als achtste kindje om deze plek te vullen. Dit gaat altijd in goed overleg en hiervoor is altijd toestemming nodig van de andere sta-ouders.

Begeleiding

De Joop Gilliamse Creche is een ouderparticipatiecreche. De crèche wordt volledig en alleen door ouders gerund. Anders dan bij reguliere crèches zijn er dus geen betaalde krachten in dienst en vallen ouders en (beroeps)verzorgers samen.

De lunch bestaat uit een biologische en vegetarische maaltijd en wordt elke dag vers bereid. Indien de lunch thuis van tevoren wordt bereid, dient deze tot minimaal 70 C worden verwarmd. Er is een voedselthermometer in de keuken aanwezig. 's Ochtends (om 10.00 uur) worden er spelt- of maiswafels gegeten (wij gebruiken bewust geen rijstwafels, vanwege de hoge waarden van arsenicum) en 's middags is er biologisch fruit.

Wenbeleid

De JG creche is vier dagen per week geopend van 9.00 tot 16.00 uur. Nieuwe kinderen hebben een wenperiode van ongeveer twee maanden. De creche bestaat uit een kleine groep, en daarom is het belangrijk dat de kinderen zoveel mogelijk komen. Voordat de echte wenperiode begint lopen de nieuwe ouders al mee op de creche, als extra begeleiders. Zij kunnen op deze manier aan de dagindeling wennen en goed ingewerkt worden.

Signalering en handelen bij bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind

De ouders benoemen bij iedere vergadering met elkaar of er een aandachtskind (een kind met bijzonderheden in de ontwikkeling/gedrag) is. Indien nodig gebeurt deze melding eerder. De externe pedagoog observeert het kind. Dit gebeurt zowel individueel als in groepsverband. Doordat er gewerkt wordt volgens de Taallijn wordt o.a. het taalniveau van het kind geëvalueerd en besproken. De uitkomsten van deze observering wordt teruggekoppeld aan de ouder(s) van het kind. Vervolgens wordt de terugkoppeling tijdens vergaderingen in de notulen verwerkt.

Bij het verlaten van de kinderopvang kunnen ouders een samengevat verslag meekrijgen, als zij dit willen gebruiken als overdracht naar de basisschool. Wanneer een pedagoog bijzonder gedrag of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind signaleert, bespreekt hij/zij dit in eerste instantie met de ouders van het kind. N.a.v. deze bespreking wordt er een plan van aanpak gemaakt. De eventuele te nemen vervolgstappen worden open besproken tijdens de vergaderingen. Afhankelijk van de bijzonderheden kan er worden gekozen om een externe deskundige in te schakelen. Uiteraard altijd in overleg met de ouders. Samen met deze deskundige wordt er vervolgens een plan opgesteld met als doel de bijzonderheden in de ontwikkeling te verhelpen/ verder te begeleiden. Gedurende het 'traject' blijven sta-ouders in contact. Zij houden elkaar op de hoogte van ontwikkelingen.

Indien er een vermoeden bestaat van mishandeling/huiselijk geweld wordt er gewerkt volgens de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'. De aandachtsfunctionaris wordt direct ingeschakeld en werkt volgens het landelijk vastgestelde stappenplan.

In eerste instantie kan je extra pedagogische hulp vragen via Okido in samenspraak kan dan besloten worden hoe vaak er 1op1 begeleiding komt voor het kindje dat extra aandacht nodig heeft. Als de pedagogisch medewerker van Okido van mening is dat er meer aan de hand is, als er sprake is van sociale en/of emotionele ontwikkelingsachterstand dan kan er contact opgenomen worden met M.O.C. 't Kabouterhuis. Met het NSDSK als er zorgen zijn op het gebied van de spraak/taal/ ontwikkeling of gehoor. Kinderfysiotherapie wordt ingeschakeld als er zorgen zijn omtrent de motorische ontwikkeling van het kind.

Conclusie

De Joop Gilliamse crèche is een uitzonderlijke vorm van opvang. Door de wisseling in kinderen en ouders blijft iedereen alert. Om dit instituut in stand te houden is inzet en opvoedingsverantwoordelijkheid vereist. Omdat alle participanten deze verantwoordelijkheid voelen, is dit een coöperatief dat vaart op iedere ouder zijn of haar inbreng. Daardoor is door de jaren heen sprake is van een constant Gilliamse gevoel; Aandacht voor de kinderen staat centraal. We vinden het allemaal belangrijk dat onze kinderen zo goed, gevarieerd en compleet mogelijk gevormd worden. Onze kinderen hebben het recht te worden geaccepteerd en gerespecteerd om wie ze *nu* zijn.

'It takes a village to raise a child'

Dit beleidsplan ligt ter inzage op de crèche en is te vinden op onze website.
www.joopgilliamse.nl.